

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **D. V. D.,** zastoupeného JUDr. Karlem Baumrukem, advokátem se sídlem Klatovy, Pražská 25/I, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2003 č. j. OAM-3686/VL-20-P17-2002, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 59 Az 795/2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 5. 2004 č. j. 59 Az 795/2003 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu JUDr. Karlu Baumrukovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 4. 5. 2004 č. j. 59 Az 795/2003 – 21 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2003 č. j. OAM-3686/VL-20-P17-2002, kterým nebyl žalobci udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Plzni shrnul dosavadní právní a skutková zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že z žádného tvrzení žalobce nevyplynulo, že by byl v jeho konkrétním případě naplněn pojem pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. že by měl odůvodněný strach z pronásledování v důvodů vyjmenovaných v tomto ustanovení. Žalobce výslovně potvrdil, že ve své vlasti neměl žádné problémy se státními orgány, a že svůj nesouhlas s režimem vůbec neprojevoval právě proto, aby žádné problémy neměl. V případě žalobce nebyla prokázána ani konkrétní souvislost mezi vyhýbáním se vojenské službě a ekonomickými potížemi, které měl ve vlasti.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Plzni podal žalobce včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za vadný v důsledku nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, pravé důvody žádosti o azyl stěžovatel vyjádřil při podávání žádosti a jde o humanitární a politické důvody. Stěžovatel uvádí, že opustil vlast proto, že tam už nemohl zůstat pod hrozbou pošlapávání lidských práv vládnoucím režimem, byl bez práce z důvodu nesouhlasu s vojenskou službou v Laosu a trestán režimem za projevení nesouhlasu s ním. Stěžovatel má obavy o svůj život a osobní svobodu, v případě návratu do Vietnamu budou vůči němu použity psychické a případně fyzické sankce, neboť tam nejsou zásadním způsobem dodržována lidská práva. Stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný trvá na tom, že se žádostí stěžovatele o udělení azylu zabýval individuálně a svědomitě. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem jeho žádosti byly ekonomické potíže a problém, že stěžovatel v roce 1987 dezertoval z výkonu základní vojenské služby, za což byl potrestán převýchovou. Z vlasti odcestoval až v roce 2002 na platný cestovní pas. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 1. 8. 2002 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že vlast opustil v dubnu roku 2002 z ekonomických důvodů, po návratu z vojenské služby mu místní orgány nepřidělily žádnou zemědělskou půdu, manželka živila rodinu drobným obchodem. Stěžovatel odjel z vlasti, aby své rodině ulehčil, neboť jeho rodina nesla následky toho, že po dvou letech dezertoval z vojenské služby v Laosu. Do České republiky stěžovatel přijel, protože jsou tu dle jeho názoru respektována lidská práva. Stěžovatel dále uvedl, že není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace, v případě návratu do vlasti se obával, že by nemohl zaplatit dluh, který si vytvořil v souvislosti s cestou do České republiky. V pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 4. 10. 2002 stěžovatel popsal cestu z Vietnamu do České republiky a problémy související se skutečností, že v roce 1985 nastoupil základní vojenskou službu v Laosu, ze které v roce 1987 dezertoval, protože nechtěl bojovat, měl strach. Stěžovatel měl za to, že právě pro zápis svého činu dezerce včetně uloženého trestu v rejstříku trestů nemohl sehnat práci. Stěžovatel dále uvedl, že v případě návratu do vlasti se nikoho a ničeho neobává, vše by bylo po starém, protože si půjčil peníze na cestu, nemohl by je vrátit.

Součástí správního spisu je také dokument Hodnocení země – Vietnam z října 2002 Ministerstva vnitra Velké Británie a informace o Vietnamu Ministerstva zahraničích věcí České republiky z roku 2000.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle ustanovení § 13 nebo v případě hodném zvláštního zřetele udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14.

Námitka stěžovatele o nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem ohledně splnění podmínek udělení azylu stěžovateli dle ustanovení § 12 zákona o azylu se ukazuje neopodstatněnou. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, je otázka, zda důvody uváděné stěžovatelem, lze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ze správního spisu ve věci jednoznačně vyplývá, že v rámci správního řízení o udělení azylu nevyšlo najevo, že by se stěžovatel ve státě původu musel důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Jako stěžejní důvod své žádosti o azyl stěžovatel uváděl ekonomické problémy, které jej ve vlasti provázely, když nemohl delší dobu nalézt zaměstnání, tedy skutečnost, kterou nelze označit za důvod azylově relevantní. Stěžovatel v rámci správního řízení o udělení azylu také mimo jiné uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace, v případě návratu do vlasti se kromě toho, že bude muset vrátit půjčené peníze, nikoho a ničeho neobával. Žalovaný tak zcela správně stěžovateli azyl dle ustanovení § 12 zákona o azylu neudělil a krajský soud správně projevil s jeho postupem a s přijatým názorem souhlas. Nejvyšší správní soud se s právním posouzením věci krajským soudem ztotožňuje a neshledává stěžovatelem uplatněný důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Co se týče námitky stěžovatele, že již pří podání žádosti o udělení azylu vyjádřil humanitární důvody, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z dikce zákona jednoznačně vyplývá, že na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu není právní nárok a správní uvážení ohledně posouzení případu hodného zvláštního zřetele náleží správnímu orgánu. V předmětné věci žalovaný v souladu se zákonem nejprve posuzoval,

zda stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v § 12 zákona o azylu a neshledal je. Stejně tak žalovaný vážil, zda by nebylo možné stěžovateli udělit azyl dle § 14 téhož zákona, přičemž podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl také krajský soud, Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry žalovaného a krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelem nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítá, že již v žádosti o udělení azylu uváděl politické důvody, že vlast opustil proto, že tam už nemohl zůstat pod hrozbou pošlapávání lidských práv vládnoucím režimem a byl trestán režimem za projevení nesouhlasu s ním, a že má v případě návratu do vlasti obavy o svůj život a osobní svobodu. Nejvyšší správní soud však z předloženého správního spisu ve věci zjistil, že žádost stěžovatele o udělení azylu podaná dne 1. 8. 2002 taková tvrzení neobsahuje a uvedená tvrzení nejsou zaznamenána ani v protokole o pohovoru k žádosti ze dne 4. 10. 2002, s jehož obsahem byl stěžovatel seznámen, souhlasil s ním a nežádal doplnění, což stvrdil svým vlastnoručním podpisem. V souladu se svou ustálenou judikaturou Nejvyšší správní soud konstatuje, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle příslušných ustanovení zákona o azylu, jen tehdy, jestli žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v těchto ustanoveních uvedené. Z žádného zákonného ustanovení však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Jelikož se o citovaných skutečnostech stěžovatel v rámci správního řízení o udělení azylu vedeného žalovaným nezmínil, nemohl se jimi žalovaný jakkoliv zabývat.

Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že právní institut azylu nelze směšovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Plzni stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají

v odměně za jeden úkon právní služby v částce 1000 Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění) a v náhradě hotových výdajů v částce 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 1075 Kč. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce JUDr. Karla Baumruka do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu